

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ศึกษาเรื่องพญานาคในอุรังคธาตุนิทาน (ตำนานพระธาตุพนม)
 ผู้วิจัย : นางพิมพ์พิศา ไชยชิน
 ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: พระราชรัตนาลงกรณ์,ดร. น.ธ.เอก, ป.ธ. ๔, พก.ศ., พ.ม., ศษ.บ.,
 ค.ม.พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
 : ดร.อิทธิเทพ ผาথা ป.ธ. ๔, พธ.บ.,พธ.ม., พธ.ด.
 (พระพุทธศาสนา)
 วันสำเร็จการศึกษา : ๒ เมษายน ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเรื่อง พญานาคในอุรังคธาตุนิทานโดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ ๓ ประเด็น คือ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องพญานาคในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๒) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของอุรังคธาตุนิทานและพญานาคในอุรังคธาตุนิทาน(๓) เพื่อศึกษาอิทธิพลความเชื่อเรื่องพญานาคปรากฏในอุรังคธาตุนิทาน

ผลการวิจัยพบว่า พญานาคในทางพระพุทธศาสนามีพัฒนาการความเชื่อมาจากแนวคิดเรื่องพญานาคในบริบทสังคมอินเดียโบราณ ต่อมาเมื่อพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นแล้วก็ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดเรื่องกำเนิดพญานาคใหม่จากเดิมที่เชื่อว่าถูกเทพเจ้าสร้างมาเป็นการเกิดโดยอำนาจของกรรม มีที่อยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่สระน้ำ แม่น้ำ และมหาสมุทร ป่าไม้และต้นไม้ จอมปลวก บ่อน้ำ ภูเขา เป็นต้นในด้านรูปร่างตามปกติของพญานาคจะมีหงอนรูปร่างใหญ่โต แต่หากขึ้นมาสู่โลกมนุษย์จะกลายร่างเป็นงูหรือमाणพฐูปตามปกติพญานาคจะมีอุปนิสัยที่มีโทษเป็นพื้นทำให้โกรธง่าย เป็นเหตุให้ต้องรักษาอารมณ์ด้วยธรรมข้อหนึ่งคือความอดทน นอกจากนั้นพญานาคยังมีบทบาทสำคัญก็คือการเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา และยังเป็นผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อมุ่งหวังการได้ไปเกิดในภพภูมิที่ดีกว่าด้วย

ส่วนความเชื่อเรื่องพญานาคในอุรังคธาตุนิทานเป็นความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลของแนวคิดความเชื่อเรื่องพญานาผ่านทางอิทธิพลความเชื่อ (๑) ลัทธิบูชา (๒) ความเชื่อเรื่องศาสนาผีแถนผีเจ้าเมืองหรือผีนาคบรรพบุรุษ (๓) ศาสนาพราหมณ์และ (๔) พระพุทธศาสนาเถรวาทนิกายลังกาวงศ์ที่ผ่านยุคสมัยต่าง ๆ ต่อมาได้รับการผสมผสานความคิดเรื่องพญานาคให้เข้ากับ (๑) พระพุทธศาสนา (๒) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (๓) นิทานปรัมปรา ให้หลอมรวมเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน

ความเชื่อเรื่องพญานาคในอุรังคธาตุนิทานให้คุณค่าทั้งแก่ตนเองและสังคม โดยเฉพาะคุณค่าของการสำนึกถึงรากเหง้าและบรรพบุรุษของตนของคนในชุมชนสองฝั่งโขงที่ได้สร้างวัฒนธรรมและความเชื่อพญานาคนี้ขึ้นมาและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนานกว่าหนึ่งพันปีได้ และถ้ากล่าวแบบง่าย ๆ ความเชื่อเรื่องพญานาคนั้นก่อให้เกิดการกินดีอยู่ดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

Thesis Title : A Study on the Naga King in Urangkhathatnitan
(Phrathatpanom Legend)

Researcher : Pimpisa Chaichin

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrarachratanalongkorn, Dr. Pali IV, B.Ed., M.Ed., Ph.D.

: Dr. Athithep Phatha, Pali IV, B.A. M.A., Ph.D.

Date of Graduation : 2 April 2015

ABSTRACT

This thesis aims to study on the Naga King in Urangkhathatnitan (Phrathatpanom Legend) The objectives of this research were : (1) to study the concept of the Naga King in the Theravada Buddhist Scriptures (2) to study the history of the Urangkhathatnitan (Phrathatpanom Legend) and the Naga King in the Urangkhathatnitan (Phrathatpanom Legend). (3) to study the influence of the Naga King in the Urangkhathatnitan (Phrathatpanom Legend).

The results found that the Naga King in the Buddhist faith, has developed from the concept of the Naga King in ancient India. Later, when Buddhism was born they modified the Naga King idea from the original concept originated naga believed to be caused by the power of God to create an action. There is in place, such as ponds, rivers and oceans, mountains, forests and trees anthill well as in the normal shape of a dragon crest of great stature. If you came to earth to become a snake or a handsome young man. As usual, the dragon is a character trait that has angered basically makes irritable. As a result, the need to maintain a fairly emotional one is patience. In addition, the dragon has a major role is to be the protector of Buddhism. Is it a practice to aim to be reborn in a better world landscape.

The belief that the serpent in the warm nest That tale is believed to have been influenced by the belief that the serpent in through the influence (1) cult snake (2) beliefs about religion, orcs, elves ghost ruler or ghosts. Naga predecessor (3) Hinduism and (4) Theravada sect Lanka through the ages would be incorporating the idea of the dragon to the (1) Buddhism (2) History (3) tales. honored to be integrated into homogeneous.

Beliefs about the serpent in the element gives the story to themselves and society. The value of the realization of their roots and ancestors of the people on both sides of the river has created a culture and belief, the serpent, and the successor to the present for more than a thousand years. And if such a simple belief that the Naga cause well-being of those involved.